C/2025/642

10.2.2025.

PADOMES IETEIKUMS,

(2025. gada 21. janvāris),

ar ko apstiprina Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

(C/2025/642)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. pantu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

tā kā:

VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību ([1]) kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([2]) un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām ([3]). Sistēmas mērķis ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, un novērst pārmērīgu budžeta deficītu. Tā arī veicina valstu atbildību, un tajā ir likts lielāks uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvāku un konsekventāku izpildi.

(2) Jaunajā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtiska vieta ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem būtu jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt cita starpā, ka līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgos līmeņos un ka valdības budžeta deficīts vidējā termiņā tiek samazināts un saglabāts zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Tādēļ katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa saistības attiecībā uz neto izdevumu ([4]) virzību, kas faktiski paredz budžeta ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kas aptver četru vai piecu gadu laikposmu (atkarībā no dalībvalsts likumdošanas cikla parastā ilguma). Turklāt plānā ir jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (tai skaitā attiecīgā gadījumā tajos, kuri attiecas uz makroekonomiskas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts pievērsīsies Savienības kopīgajām prioritātēm. Fiskālās korekcijas periods aptver četru gadu laikposmu, un to var pagarināt ne vairāk kā par trīs gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

([1]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, ko pilnībā sedz Savienības fondu ieņēmumi, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisija novērtē, vai tas atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

(4) Pēc Komisijas ieteikuma Padome pieņem ieteikumu, lai noteiktu attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu virzību, un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR POLIJAS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

(5) Polija savu valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2024. gada 9. oktobrī. Tas tika iesniegts pēc tam, kad tika pagarināts Regulas (ES) 2024/1263 36. pantā noteiktais termiņš, kam Komisija bija piekritusi, ņemot vērā Polijas norādītos iemeslus.

Process pirms plāna iesniegšanas

(6) Lai veidotu dialogu, kura rezultātā tiek iesniegti valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālie plāni, Komisija 2024. gada 21. jūnijā saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 9. pantu nosūtīja Polijai atsauces trajektoriju ([5]). Komisija publicēja šo atsauces trajektoriju 2024. gada 9. oktobrī ([6]). Atsauces trajektorija ir balstīta uz risku un ļauj nodrošināt, ka līdz fiskālās korekcijas perioda beigām un, ja netiek veikti papildu budžeta pasākumi, pēc korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds vidējā termiņā ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka vispārējās valdības budžeta deficīts korekcijas periodā tiek samazināts zem 3 % no IKP un vidējā termiņā saglabājas zem minētās atsauces vērtības. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu laikposms, kas seko korekcijas perioda beigām. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 6. panta d) punktu, 7. un 8. pantu atsauces trajektorija atbilst arī deficīta kritērijam, parāda ilgtspējas nosacījumam un deficīta noturības nosacījumam. Polijas atsauces trajektorija, balstoties uz Komisijas pieņēmumiem, kas ir 2024. gada jūnijā nosūtīto iepriekšējo norādījumu pamatā, un pieņemot četru gadu korekcijas periodu, paredz, ka neto izdevumu pieaugums nedrīkstētu pārsniegt 1. tabulā sniegtās vērtības. Tas nozīmē, ka neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā (2025.–2028. gadā) ir 4,5 %.

1. tabula. Atsauces trajektorija, ko Komisija Polijai iesniedza 2024. gada 21. jūnijā

	2025.	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs 2025.–2028. gadā
Neto izdevumu maksimālais pieaugums (gadā, %)	5,3	4,6	4,2	3,9	4,5

Avots: Komisijas aprēķini.

(7) Polija un Komisija no 2024. gada jūlija līdz oktobrim risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialoga galvenās tēmas bija Polijas paredzētā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi (konkrētāk, potenciālā izlaide, procentu likmes, IKP deflators un fiskālie multiplikatori), novirze no neatlikšanas nosacījuma, kā arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgada gaitā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, kas ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

(8) Saskaņā ar Polijas plānā sniegto informāciju pirms iesniegšanas nenotika apspriešanās ar attiecīgajām valsts ieinteresētajām personām (arī sociālajiem partneriem), kā paredzēts Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 3. punktā, saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta c) apakšpunktā paredzētajiem pārejas noteikumiem. Tajā

([5]) Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtāmie iepriekšējie norādījumi ietver trajektorijas ar korekcijas perioda pagarinājumu un bez tā (attiecīgi par četriem un septiņiem gadiem). Tie ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmas pamatā esošos pieņēmumus. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas *2023. gada parāda ilgtspējas pārskatā* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tās pamatā ir Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2033. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst Komisijas un Padomes kopīgajam *2024. gada ziņojumam par novecošanu* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#poland

pašā laikā saskaņā ar informāciju, ko Polija sniedza savā plānā, 2024. gada septembrī Polija ar pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un sociālajiem partneriem valsts "Eiropas pusgada grupas" ietvaros iesaistījās diskusijā par ierosinātajām reformām un investīcijām.

Citi saistīti procesi

(9) Padome 2024. gada 26. jūlijā konstatēja, ka Polijā pastāv pārmērīgs budžeta deficīts, jo nav ievērots deficīta kritērijs ([7]). Šis ieteikums sakrīt ar Padomes ieteikumu saskaņā ar LESD 126. panta 7. punktu par pārmērīga valsts budžeta deficīta situācijas novēršanu Polijā ([8]). Minēto ieteikumu vienlaicīga pieņemšana sakarā ar pielāgošanos jaunajai ekonomikas pārvaldības sistēmai un pārejai uz to nodrošina saskanību starp ieteiktajām korekcijām.

(10) Padome 2024. gada 21. oktobrī adresēja Polijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros ([9]).

PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS

(11) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

Konteksts: makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas

(12) Ekonomiskā aktivitāte Polijā 2023. gadā pieauga par 0,1 %, pateicoties pozitīvam neto eksportam un aktīvai investēšanai, savukārt krājumi un privātais patēriņš radīja negatīvu ietekmi. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi sagaidāms, ka 2024. gadā ekonomika pieaugs par 3,0 %, pateicoties spēcīgam privātajam un publiskajam patēriņam, kā arī investīciju pozitīvajai ietekmei. Paredzams, ka 2025. gadā reālais IKP palielināsies par 3,6 %, jo patēriņš turpinās stabili augt un investēšanas temps piedzīvos kāpumu. Paredzams, ka 2026. gadā reālais IKP palielināsies par 3,1 % – to pozitīvi ietekmēs privātais un valsts patēriņš, kā arī investīcijas. Paredzams, ka prognozes periodā (t. i., 2024.–2026. gada periodā) potenciālā IKP pieaugums Polijā būs nedaudz zem 3 %, kas ir mazāk nekā iepriekšējos gados, un tam par iemeslu būs mazāks darbaspēka ieguldījums. Bezdarba līmenis 2023. gadā bija 2,8 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2024. gadā būs 2,9 %, 2025. gadā 2,8 % un 2026. gadā 2,7 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2023. gadā bija 9,5 %, 2024. gadā būs samazinājusies līdz 3,9 % un sasniegs 4,6 % 2025. gadā un 3,0 % 2026. gadā.

(13) Fiskālā ziņā Polijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā bija 5,3 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi tas būs sasniedzis 5,8 % no IKP 2024. gadā un samazināsies līdz 5,6 % no IKP 2025. gadā un, balstoties uz nemainīgas politikas pieņēmumu, 5,3 % 2026. gadā. Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozē ir ņemts vērā Polijas 2025. gada budžeta projekts, kuru valdība valsts parlamentam ierosināja septembrī. Vispārējās valdības parāds 2023. gada beigās bija 49,7 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs palielinājusies līdz 54,7 %. Prognozēts, ka 2025. gada beigās tā pieaugs līdz 58,9 % un 2026. gada beigās līdz 62,4 % no IKP. Komisijas fiskālajā prognozē netiek ņemtas vērā vidēja termiņa plānos norādītās politikas saistības, kamēr tās nav papildinātas ar ticami paziņotiem un pietiekami precīzi formulētiem konkrētiem politikas pasākumiem.

Plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi

(14) Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija četru gadu laikā.

(15) Plānā ir ietverta visa informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu.

(16) Plānā valsts uzņemas saistības panākt 2. tabulā sniegto neto izdevumu virzību, kas laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam 4,5 % apmērā. Korekcijas perioda (2025.–2028. gads) neto izdevumu vidējais pieaugums, kas paredzēts plānā, kopumā atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam ([10]), kas norādīts atsauces trajektorijā, kuru Komisija nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā. Plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums samazināsies no 3,2 % 2024. gadā un 3,3 % 2025. gadā līdz 1,6 % 2028. gadā. Turklāt plānā paredzēts,

([7]) https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2133/oj
([8]) Ieteikums Padomes ieteikumam par pārmērīga budžeta deficīta stāvokļa novēršanu Polijā, 26.11.2024., COM(2024)956 final.
([9]) Padomes Ieteikums (2024. gada 21. oktobris) par Polijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku.
([10]) Atšķirība nav redzama noapaļošanas dēļ.

ka IKP deflatora pieauguma temps palielināsies no 3,6 % 2024. gadā līdz 5,0 % 2025. gadā un pēc tam pakāpeniski samazināsies līdz 4,7 % 2026. gadā, 4,3 % 2027. gadā un 4,0 % 2028. gadā.

2. tabula. Polijas plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie pieņēmumi

	2024	2025	2026	2027	2028	Vidējais rādītājs plāna darbības laikā 2025.–2028. gadā
Neto izdevumu pieaugums (gadā, %)	12,5	6,3	4,4	4,0	3,5	4,5
Neto izdevumu pieaugums (kumulatīvi no 2023. gada bāzes, %)	12,5	19,6	24,9	29,9	34,4	neattiecas
Potenciālā IKP pieaugums (%)	3,2	3,3	2,0	1,7	1,6	2,2
Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%)	3,6	5,0	4,7	4,3	4,0	4,5

Avots: Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu

(17) Ja plānā norādītā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāds saskaņā ar plānu palielināsies no 54,6 % no IKP 2024. gadā līdz 61,3 % no IKP 2027. gadā un pēc tam samazināsies līdz 61,2 % no IKP korekcijas perioda beigās (2028. gadā), kā norādīts nākamajā tabulā. Paredzams, ka pēc korekcijas vidējā termiņā (t. i., līdz 2038. gadam) parāda attiecība saskaņā ar plānu turpinās samazināties un līdz 2038. gadam sasniegs 52,8 % no IKP. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds vidējā termiņā tiktu samazināts zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Balstoties uz plānā norādītajiem pieņēmumiem, tas ir ticami, jo saskaņā ar visiem Komisijas parāda ilgtspējas analīzes deterministiskajiem stresa testiem tiek prognozēts, ka parāds līdz 2038. gadam būs zem 60 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta a) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

3. tabula. Polijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Valdības parāds (% no IKP)	49,6	54,6	58,4	60,9	61,3	61,2	52,8
Valdības bilance (% no IKP)	- 5,1	- 5,7	- 5,5	- 4,5	- 3,7	- 2,9	- 2,0

Avots: Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci

(18) Balstoties uz plānā norādīto neto izdevumu virzību un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies no 5,7 % no IKP 2024. gadā līdz 2,9 % no IKP 2028. gadā. Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2038. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no

IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta b) punktā un 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

Fiskālās korekcijas profils laikā

(19) Plānā aprakstītās fiskālās korekcijas profils laikā, ko mēra kā izmaiņas strukturālajā primārajā bilancē, ir atlikts no 2025. gada uz 2026.–2028. gada periodu un atšķiras no Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punktā minētās parasti piemērotās noklusējuma lineārās trajektorijas. Saskaņā ar plānu šī novirze no neatlikšanas nosacījuma saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 36. panta 1. punkta e) apakšpunkta pārejas noteikumu ir pamatota ar lielākiem izdevumiem, ko finansē ar ANM aizdevumiem un ES fondu līdzfinansējumu 2025. gadā (paredzams, ka tie palielināsies attiecīgi par 0,16 % un 0,03 % no IKP), kā arī ar aizsardzības investīciju pieaugumu 2025. gadā (plānotais pieaugums ir 0,25 % no IKP). Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas jomas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 6. panta c) punktā un 36. panta 1. punkta e) apakšpunktā noteiktajam neatlikšanas nosacījumam un 36. panta 1. punkta e) apakšpunkta pārejas noteikumam.

4. tabula. Polijas plānā norādītā strukturālās primārās bilances attīstība

	2023.	2024	2025	2026	2027	2028
Strukturālā primārā bilance (% no IKP)	- 2,5	- 2,9	- 2,6	- 1,5	- 0,5	0,4
Strukturālās primārās bilances izmaiņas (procentp.)	n. p.	- 0,4	0,3	1,1	1,0	1,0

Avots: Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Plāna atbilstība pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūrai

(20) Plānā noteiktā neto izdevumu virzība atbilst pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras prasībām (jo īpaši minimālajai ikgadējai strukturālajai korekcijai, kas noteikta Padomes Regulas (EK) 1467/97 3. panta 4. punkta trešajā daļā, pēc tam, kad kā būtisks faktors ņemts vērā plānotais aizsardzības investīciju pieaugums).

Plāna atbilstība deficīta noturības nosacījumam

(21) Regulas (ES) 2024/1263 8. pantā noteiktā preventīvās daļas prasība attiecībā uz deficīta noturības nosacījumu, kuras mērķis ir nodrošināt kopēju rezervi attiecībā pret deficīta atsauces vērtību 3 % no IKP, uz Poliju neattiecas, jo deficītu ir plānots samazināt zem 3 % no IKP tikai pēdējā korekcijas perioda gadā.

Plāna atbilstība parāda ilgtspējas nosacījumam

(22) Saskaņā ar plānu valdības parāds 2026.–2028. gada periodā būs 60 % līdz 90 % apmērā no IKP. Tomēr, tā kā saskaņā ar plānu valdības budžeta deficīts 2028. gadā samazināsies zem 3 % no IKP, kā rezultātā nākamajā gadā pēc korekcijas perioda beigām tiktu atcelts lēmums par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu, parāda ilgtspējas nosacījums plāna periodā nav piemērojams.

Plāna makroekonomiskie pieņēmumi

(23) Plāna pamatā ir pieņēmumi, kas atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, kurus tā Polijai nosūtīja 2024. gada 21. jūnijā. Konkrēti, plānā izmantoti atšķirīgi pieņēmumi attiecībā uz deviņiem mainīgajiem lielumiem, proti, sākumpunktu (vispārējās valdības bilance 2024. gadā), potenciālā IKP pieaugumu, IKP deflatoru 2024. un 2025. gadā, reālā IKP pieaugumu 2024. un 2025. gadā, procentu likmēm, parāda struktūru, fiskālo multiplikatoru, atlikumu un plūsmu korekcijām, un tajā ietverts atlikts korekciju profils. Tālāk sniegts šo atšķirību novērtējums. Pieņēmumu atšķirības, kurām ir būtiskākā ietekme uz neto izdevumu vidējo pieaugumu, ir norādītas tālāk, par katru no pieņēmumiem sniedzot atsevišķu novērtējumu.

— Saskaņā ar plāna pieņēmumu sākotnējā situācija ir sliktāka nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumu. Strukturālā primārā bilance iepriekšējos norādījumos bija - 2,6 % no IKP, savukārt plānā tā ir - 2,9 % no IKP. Plānā paredzētā zemākā strukturālā primārā bilance atspoguļo sliktākus budžeta rezultātus 2024. gada pirmajos trīs ceturkšņos, jo ieņēmumi ir mazāki, nekā gaidīts, jo īpaši no PVN un uzņēmumu ienākuma nodokļa; arī izdevumi ir lielāki, nekā gaidīts. Līdz ar to šis pieņēmums tiek uzskatīts par pienācīgi pamatotu un veicina mazāku vidējo neto izdevumu pieaugumu plānā paredzētajā korekcijas periodā nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem.

— Plānā pieņemts, ka IKP deflators 2024. gadā sasniegs 3,6 %, 2025. gadā – 5,0 %, 2026. gadā – 4,7 %, 2027. gadā – 4,3 % un 2028. gadā – 4,0 %. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Iepriekšējos norādījumos Komisija prognozēja IKP deflatoru 4,5 % apmērā 2024. gadā un 4,2 % apmērā 2025. gadā. Atšķirība starp plānu un iepriekšējiem norādījumiem ir saistīta ar pārskatīto grafiku pilnīgai enerģētikas atbalsta pasākumu izbeigšanai, par kuru iepriekš tika pieņemts, ka tā notiks 2024. gada jūlijā, bet saskaņā ar spēkā esošajiem Polijas tiesību aktiem, kā paskaidrots plānā, un arī saskaņā ar Komisijas 2024. gada rudens prognozi izbeigšana atlikta līdz 2025. gada janvārim. IKP deflatora pieauguma prognozes atlikušajiem plāna gadiem ir nedaudz zemākas, nekā paredz vidēja termiņa konverģences noteikums, pamatojoties uz augstāku 2025. gada sākuma vērtību. Kopumā uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

— Plānā pieņemts, ka nominālās netiešās procentu likmes 2024. gadā sasniegs 4,9 %, 2025. gadā – 5,2 %, 2026. gadā – 4,6 %, 2027. gadā – 4,5 % un 2028. gadā – 4,4 %. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Komisijas iepriekšējos norādījumos tika pieņemts, ka nominālās netiešās procentu likmes 2024. gadā būs 4,8 %, 2025. gadā – 4,8 %, 2026. gadā – 5,1 %, 2027. gadā – 5,2 % un 2028. gadā – 5,4 %. Plānā noteiktās zemākās netiešās nominālās procentu likmes atspoguļo zemākas tirgus procentu likmes, lielāku parāda ar īstermiņa tirgus procentu likmēm īpatsvaru, lai atspoguļotu ievērojamo ilgtermiņa parāda vērtspapīru apjomu, kas emitēts ar mainīgām procentu likmēm, paredzamo centrālās bankas atsauces procentu likmju samazināšanu no 2025. gada un Polijas valsts parāda ļoti īso termiņu. Kopumā tiek uzskatīts, ka plāna pieņēmums ir pienācīgi pamatots, izmantojot jaunākus tirgus datus, detalizētāku parāda sadalījumu un valstij specifiskus faktorus, kas ir būtiski parāda prognozēm.

— Kā minēts iepriekš, plānā ir pieņemts, ka fiskālās korekcijas profils laikā, ko mēra kā izmaiņas strukturālajā primārajā bilancē, ir atlikts uz 2026.–2028. gadu. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Šīs atšķirības pamatā ir 19. apsvērumā uzskaitītie iemesli. Tajā pašā laikā neto izdevumu pieauguma temps 2025. gadā, ko Polija ir apņēmusies uzturēt, nozīmē lielāku strukturālās primārās bilances uzlabošanos 2025. gadā, nekā norādīts plānā, kura pamatā ir Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēma. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

Kopumā pienācīgi pamatotu pieņēmumu ietekme neitralizē sliktākā sākotnējā fiskālā stāvokļa ietekmi uz vidējo neto izdevumu pieaugumu. Pārējām pieņēmumu atšķirībām, lai gan tās ne vienmēr atbilst kopējai parādu ilgtspējas analīzes sistēmai, nav būtiskas ietekmes uz neto izdevumu vidējo pieaugumu salīdzinājumā ar Komisijas pieņēmumiem. Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību neto izdevumu virzībai.

Plāna fiskālā stratēģija

(24) Saskaņā ar plānā sniegto orientējošo fiskālo stratēģiju saistības attiecībā uz neto izdevumiem tiks īstenotas, gan iegrožojot izdevumus, gan diskrecionāri palielinot ieņēmumus. Plānotā fiskālā konsolidācija 2025. gadā ir balstīta uz plānotajiem izdevumiem un ieņēmumiem, kas iekļauti 2025. gada budžeta projektā. Tas ietver iedzīvotāju ienākuma nodokļa fiksēto robežvērtību fiskālo ietekmi, akcīzes nodokļa palielināšanu, zemākas PVN likmes atcelšanu pārtikai, to enerģētikas atbalsta pasākumu atcelšanu, kas tika pagarināti līdz 2024. gada beigām, un dažu sociālo pabalstu nominālās vērtības iesaldēšanu (arī programma "Ģimene 800 plus" un aktīvu vecāku programma). Turpmākajos trīs plāna gados fiskālā konsolidācija ir jāpanāk ar pasākumiem gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ar aptuveni vienādu ieguldījumu no katras sadaļas. Galvenie ieņēmumu pasākumi 2026.–2028. gadā ietver iedzīvotāju ienākuma nodokļa nominālo robežvērtību turpmāku iesaldēšanu un akcīzes nodokļa palielināšanu alkoholam un tabakai. Attiecībā uz izdevumiem galvenie pasākumi ir valdības starppatēriņa un sociālās nodrošināšanas pabalstu, izņemot

pensijas, nominālā *pieauguma* ierobežošana. Pieņemamo politikas pasākumu specifikācija ir jāapstiprina vai jākoriģē un jāizsaka skaitļos gada budžetos. Tajā pašā laikā pastāv riski, kas apdraud plānā paredzētās orientējošās fiskālās stratēģijas īstenošanu un kas izriet no riskiem attiecībā uz makroekonomiskajiem pieņēmumiem, kuri ir plāna pamatā, un no pieaugošajām izdevumu vajadzībām aizsardzības jomā, kas var nozīmēt ierobežojumus citos neto izdevumu posteņos. 2025. gada budžetā, ko valdība valsts parlamentā iesniedza 2024. gada septembrī, ir konkretizēti politikas pasākumi, ar kuriem paredzēts īstenot saistības attiecībā uz 2025. gada neto izdevumiem.

Plānā paustie nodomi attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm

(25) Plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši KVAI, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Plānā ir iekļautas 14 reformas un investīcijas, kas vērstas uz ES kopīgajām prioritātēm, no kurām 11 tiek finansiāli atbalstītas no Atveseļošanas un noturības mehānisma un sešas – no kohēzijas politikas fondiem.

(26) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, tostarp Regulas (ES) 2021/1119 noteiktie klimata mērķi" plāns ietver investīcijas ātrdarbīgā internetā, uzņēmumu robotizācijā un digitalizācijā, uzņēmumu digitālajā pārveidē, izmantojot mākoņdatošanu, kā arī reformas saistībā ar zaļo pārveidi pilsētu teritorijās un dzeramā ūdens kvalitāti un investīcijas ūdens resursu ilgtspējīgā izmantošanā lauku apvidos. Minēto pasākumu mērķis ir risināt KVAI konstatētās problēmas, jo īpaši saistībā ar KVAI par uzņēmumu digitalizāciju (2024. un 2022. gada KVAI), inovācijām (2022. un 2019. gada KVAI), kā arī ūdens resursiem (2024. gada KVAI).

(27) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlārs" plānā ir iekļauta reforma, ar kuru paredzēts veicināt inovāciju un ekonomikas konkurētspēju, pastiprinot rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, pasākumi, kas uzlabo mazo un vidējo uzņēmumu piekļuvi publiskajiem iepirkumiem, kā arī ilgtermiņa aprūpes sistēmas reforma. Minēto pasākumu mērķis ir risināt KVAI konstatētās problēmas, jo īpaši saistībā ar KVAI par ilgtermiņa aprūpi (2024., 2022. un 2019. gada KVAI), kā arī publisko iepirkumu (2024. gada KVAI).

(28) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "enerģētiskā drošība" plānā ir iekļauta vēja enerģijas reforma, kā arī investīcijas atkrastes vējparkos, enerģijas uzkrāšanas sistēmās, ūdeņraža tehnoloģijās, enerģētikas infrastruktūrā, kā arī energoefektivitātes un atjaunīgās enerģijas atbalsta pasākumos. Minēto pasākumu mērķis ir risināt KVAI konstatētās problēmas, jo īpaši saistībā ar KVAI par centralizēto siltumapgādi (2024. gada KVAI), atjaunīgo enerģiju un energoefektivitāti (2023. un 2022. gada KVAI) un energoinfrastruktūru (2019. gada KVAI).

(29) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā ir iekļauta informācija par investīcijām Polijas aizsardzības spēju stiprināšanai ES un NATO kontekstā. Paredzams, ka izdevumi aizsardzībai palielināsies no 2,6 % no IKP 2024. gadā līdz 2,8 % no IKP 2025. gadā, ieskaitot 0,25 procentpunktu pieaugumu militārajās investīcijās (attiecīgi no 0,7 % no IKP līdz 0,9 % no IKP). Nākamajos korekcijas perioda gados aizsardzības izdevumi ir paredzēti vismaz 3 % apmērā no IKP (naudas izteiksmē), kā noteikts valsts tiesību aktos.

(30) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar kohēzijas politikas fondiem un Polijas atveseļošanas un noturības plānu (ANP) un attiecīgā gadījumā papildina tos. Plānā iekļauto pasākumu lielāko daļu finansē no ANP līdzekļiem. Pasākumi, kas neattiecas uz ANP, ir saistīti ar rūpnieciskā īpašuma aizsardzību, publiskā iepirkuma uzlabošanu un dzeramā ūdens nodrošināšanu. Kohēzijas politikas fondu finansējums papildus piešķirts pieciem pasākumiem, un kopējās lauksaimniecības politikas finansējums papildus piešķirts vienam pasākumam.

(31) Plānā ir sniegts pārskats par Polijas publisko investīciju vajadzībām attiecībā uz ES kopīgajām prioritātēm. Attiecībā uz taisnīgu zaļo un digitālo pārkārtošanos, kā arī enerģētisko drošību plānā ir minēti ziņojuma par Eiropas konkurētspējas nākotni konstatējumi ([11]), kuros uzsvērts, ka ir vajadzīgas investīcijas, lai pazeminātu enerģijas cenas, arī izmantojot ANP investīcijas atjaunīgā ūdeņraža ražošanā un uzglabāšanā un vējparku būvniecībā, kā arī norādīts uz nepieciešamību uzlabot digitālās prasmes un piekļuvi ātrdarbīgam internetam. Attiecībā uz sociālo un ekonomisko noturību plānā ir uzsvērta nepieciešamība panākt lielāku ekonomisko neatkarību, arī nodrošinot

([11]) Draghi, M., "*The future of European competitiveness*", Eiropas Komisija, 2024. gada septembris.

galveno kritiski svarīgo izejvielu un pusvadītāju piegādes ķēžu drošību. Plānā arī paskaidrots, ka dažās publiskās politikas jomās, tajā skaitā enerģētikas, veselības, sociālajā un izglītības politikā, notiek reformu un investīciju pārskatīšana, kas ierobežo iespējas precīzāk novērtēt investīciju vajadzības līdz 2028. gadam. Attiecībā uz aizsardzības spēju veidošanu plānā ir iekļauts aizsardzības izdevumu palielinājums virs 2 % no IKP saskaņā ar NATO saistībām. Plānā norādīts arī uz mainīgajiem ārējiem apstākļiem, tajā skaitā Krievijas agresijas karu, un ES jaunajām stratēģiskajām prioritātēm un no tā izrietošajām investīciju vajadzībām.

Komisijas novērtējuma secinājums

(32) Kopumā Komisija uzskata, ka Polijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

PADOMES VISPĀRĒJAIS SECINĀJUMS

(33) Padome atzinīgi vērtē Polijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu un uzskata, ka tā pilnīga īstenošana palīdzētu nodrošināt stabilas publiskās finanses un atbalstīt valsts parāda ilgtspēju, kā arī ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi.

(34) Padome pieņem zināšanai Komisijas veikto plāna novērtējumu. Tomēr Padome aicina Komisiju iesniegt savu novērtējumu par turpmākajiem plāniem atsevišķā dokumentā, kas nav Komisijas ieteikumi Padomes ieteikumiem.

(35) Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu par neto izdevumu virzību un galvenajiem makroekonomiskajiem pieņēmumiem plānā, tostarp saistībā ar Komisijas iepriekšējiem norādījumiem, kā arī plāna neto izdevumu virzības ietekmi uz valsts budžeta deficītu un parādu. Padome pieņem zināšanai Komisijas novērtējumu, ka makroekonomiskie un fiskālie pieņēmumi – lai gan dažos gadījumos tie atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, tostarp, lai ņemtu vērā atjauninātus makroekonomiskos un fiskālos datus, – kopumā ir pienācīgi pamatoti un ir balstīti uz pārliecinošiem ekonomiskiem argumentiem. Padome pieņem zināšanai plāna plašo fiskālo stratēģiju un riskus attiecībā uz perspektīvu, kas varētu ietekmēt makroekonomikas scenārija un pamatā esošo pieņēmumu īstenošanu un plāna neto izdevumu virzības sasniegšanu. Padome atzinīgi vērtē to, ka pirms plāna iesniegšanas valsts līmenī tika iesaistītas attiecīgās ieinteresētās personas. Padome arī atzīmē, ka ģeopolitiskie riski var radīt spiedienu uz aizsardzības izdevumiem. Konkrētāk, Padome atzīmē, ka drošības vides pasliktināšanās, ko izraisījis Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, ietekmē ekonomiku, kas savukārt ietekmē Polijas publiskās finanses.

(36) Padome sagaida, ka Polija būs gatava vajadzības gadījumā pielāgot savu fiskālo stratēģiju, lai nodrošinātu neto izdevumu virzības sasniegšanu. Padome apņemas cieši uzraudzīt ekonomikas un fiskālās norises, tostarp tās, kas ir plāna scenārija pamatā.

(37) Padome uzskata, ka ir pamatoti turpināt diskusijas, lai panāktu kopīgu izpratni par kumulatīvo neto izdevumu pieauguma tempu ietekmi uz gada uzraudzību, gatavojoties nākamajai fiskālās uzraudzības kārtai.

(38) Padome pieņem zināšanai Komisijas aprakstu par reformām un investīciju vajadzībām un nodomiem, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un uzsver, cik svarīgi ir nodrošināt šādu reformu un investīciju īstenošanu. Padome, pamatojoties uz Komisijas iesniegtajiem ziņojumiem, izvērtēs šādas reformas un investīcijas un uzraudzīs to īstenošanu Eiropas pusgada ietvaros.

(39) Padome gaida Polijas gada progresa ziņojumus, kuros jo īpaši tiks sniegta informācija par Padomes noteiktā neto izdevumu virzības sasniegšanas gaitu, kā arī par plašāku reformu un investīciju īstenošanu Eiropas pusgada kontekstā.

(40) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Polijai plānā noteiktā neto izdevumu virzība,

AR ŠO IESAKA Polijai rīkoties šādi.

1. Nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

Briselē, 2025. gada 21. janvārī

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs

A. DOMAŃSKI

I PIELIKUMS

Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)

Polija

Gadi		2025	2026	2027	2028
Pieauguma tempi (%)	Gadā	6,3	4,4	4,0	3,5
	Kumulatīvi (*)	19,6	24,9	29,9	34,4

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu pieņemot 2023. gadu. Kumulatīvos pieauguma tempus izmanto, veicot kontroles konta *ex post* atbilstības ikgadējo uzraudzību.